

**Осиповичский районный исполнительный комитет
Отдел идеологической работы**

МАТЕРИАЛ

для информационно-пропагандистских групп

- 1. Государственная политика в сфере развития предпринимательства и активизации деловой инициативы граждан**
- 2. Нам засталася спадчына**

**Осиповичи
июль 2012 г.**

1. Государственная политика в сфере развития предпринимательства и активизации деловой инициативы граждан

Малое и среднее предпринимательство занимает особое место в экономике Республики Беларусь, способствует формированию конкурентной среды, росту производства потребительских товаров, развитию сферы услуг, созданию новых рабочих мест, приданию белорусской экономике стабильности и динамизма.

Государственная политика развития предпринимательства направлена на обеспечение благоприятных условий для развития малого и среднего предпринимательства на основе:

повышения качества и эффективности мер государственной поддержки, широкого использования потенциала субъектов малого и среднего предпринимательства в сферах производства и оказания услуг;

развития предпринимательства в малых и средних городских поселениях, сельской местности;

активизации инвестиционной, инновационной и экспортной деятельности в этой сфере.

Программа государственной поддержки малого и среднего предпринимательства Могилевской области направлена на создание цивилизованных условий предпринимательской деятельности и развитие здоровой конкуренции производителей. В решение этих задач область в 2012 году намерена вложить 6 миллиардов рублей.

В 1 квартале 2012 г. субъектами малого и среднего предпринимательства Могилевской области сформировано 38,8% поступлений в бюджет. При этом средний показатель по районам составил 15,8% (*Приложение 1*).

От предпринимательского сектора за этот период поступило в консолидированный бюджет 458,5 млрд. рублей. На долю предпринимателей районов приходится 12,3% (56,3 млрд. рублей).

Наиболее весомы платежи, уплачиваемые субъектами предпринимательства городов Бобруйска (68,1%) и Могилева (40,9%), Осиповичского (33,6%), Горецкого (32,1%), Могилевского (26,7%), Быховского (24,0%) районов.

По состоянию на 1 апреля 2012 года в области насчитывалось 8234 коммерческие организации (включая крестьянские (фермерские) хозяйства) и 21707 индивидуальных предпринимателей (*Приложение 2*).

По сравнению с 1 кварталом 2011 года число коммерческих организаций увеличилось на 4,2%, крестьянских (фермерских) хозяйств – на 8,2%). В 2012 году наметилась тенденция прироста индивидуальных

предпринимателей: по сравнению с 2011 годом их количество возросло на 535 человек, или на 2,5%.

Сегодня на одну тысячу жителей области приходится 7,6 коммерческих организации, а на одну тысячу жителей, проживающих в районах, – 4,6. Наибольшие показатели – у Могилевского (11,9) и Бобруйского (8,7), Дрибинского (5,4), Горецкого (5,3), Осиповичского (5,0) районов (*Приложение 3*).

Что касается индивидуальных предпринимателей, то на одну тысячу жителей области их приходится 19,9, районов – 12,7. Здесь лидируют Кричевский (25,5) и Могилевский (21,5) районы (*Приложение 4*).

В последние годы много внимания уделяется созданию новых коммерческих организаций (ежегодно более 1 тысячи), особенно хорошо сработали в Бельничском, Бобруйском, Дрибинском, Чериковском районах.

На территории области успешно реализуются инвестиционные проекты. Например, в г. Осиповичи фабрикой «Сонца» начато производство стиральных порошков «Мара» и жидких моющих средств и товаров бытовой химии. Открыты импортозамещающие производства: сварных балок и профиля холодногнутого для дорожного строительства - обществом с ограниченной ответственностью «ПРОТОС»; нетканых материалов для шумоизоляции салонов автомобилей - закрытым акционерным обществом «Политекс».

При финансовой поддержке Программы государственной поддержки малого и среднего предпринимательства Могилевской области налажено производство:

кондитерских изделий (ЧПТУП "Татьянин день", Могилевский район);

топливных брикетов из древесных отходов (ЗАО «Экотехнопром», Климовичи);

полиэтиленовых укупорочных изделий (ООО «Завод полимерной упаковки», Быхов);

геосетки (ООО «Махина-ТСТ», Могилев);

строительных изделий из вспененного полистирола (ОДО «Градопромстрой», Бобруйск);

насосов-дозаторов (СООО «Дозатор-плюс», Могилев);

пеллет из отходов деревообработки (ООО «Югум», Чериков).

В области работает 9 центров поддержки предпринимательства и 2 инкубатора малого предпринимательства. За оказанием поддержки в текущем году туда обратилось более 6 тысяч человек.

Толчок к развитию предпринимательства на территории малых городов и в сельской местности дали декреты Президента Республики

Беларусь от 20 декабря 2007 г. № 9 «О некоторых вопросах регулирования предпринимательской деятельности в сельской местности» и от 28 января 2008 г. № 1 «О стимулировании производства и реализации товаров (работ, услуг)». В прошлом году данные декреты применяли 137 юридических лиц и индивидуальных предпринимателей. Среди них: частное предприятие «Сапермебель» (Бобруйский район); ООО «Арматурный завод», ЗАО «Политекс», ЧУП «Стальная линия», ООО «Газосиликат» (Могилевский район); ОДО «Элефант» (Кличевский район); ООО «ЛесКомплекс» и СООО «БетонКомплекс» (Быховский район); ОДО «Шклов-Текс» (Шкловский район) и другие. Эти предприятия обеспечили существенный рост объемов производства и создание новых рабочих мест (*Приложение 5*).

С 1 июля 2012 года вступил в силу Декрет Президента Республики Беларусь от 7 мая 2012 г. № 6 «О стимулировании предпринимательской деятельности на территории средних, малых городских поселений, сельской местности», который объединил и расширил преференции, предоставляемые юридическим лицам и индивидуальных предпринимателям (*Приложение 6*).

В соответствии с поручением Президиума Совета Министров Республики Беларусь облисполкомом утверждены мероприятия по реализации Декрета № 6.

Результатами реализации Декрета № 6 должны стать:

активизация деловой инициативы граждан и развития бизнеса в регионах,

изменение географической структуры сектора малого и среднего бизнеса,

повышение экономического потенциала регионов и экономики в целом,

создание дополнительных возможностей для эффективной занятости, организации новых рабочих мест и повышения уровня жизни населения.

Малое предпринимательство Осиповичского района представляет собой перспективно развивающийся сектор экономики, постепенно увеличивая свой вклад в обеспечение общего экономического роста региона. В сфере малого предпринимательства задействовано более 3000 человек, что составляет около 10 процентов всего трудоспособного населения района.

Негосударственный сектор экономики в районе по состоянию на 1 января 2012 года включал в себя 255 юридических лиц и 584 индивидуальных предпринимателя. За январь-июнь 2012 года создано еще 15 новых малых предприятий, из них 11 – в городе Осиповичи, и

зарегистрировано 104 индивидуальных предпринимателя, из них 85 – в городе Осиповичи.

В общем количестве субъектов малого предпринимательства, зарегистрированных на территории района, в сфере производства занято 13 процентов, в сфере торговли и общественного питания - 70 процентов, в других отраслях - 17 процентов.

Всего за 2011 год малым бизнесом сформировано 21,1 процента поступлений в бюджет, за 1 квартал 2012 года – 23,9 процента.

Удельный вес товарооборота субъектов малого предпринимательства в общем объеме товарооборота по району составил в 2011 году 49,6 процента, за январь-май 2012 года – 53,4 процента.

Постоянно возрастает роль предприятий малого бизнеса в развитии бытового обслуживания населения района. Данными субъектами хозяйствования оказываются такие виды специализированных бытовых услуг, как ремонт и пошив швейных изделий, ремонт обуви, мебели, бытовых машин и приборов, техническое обслуживание и ремонт транспортных средств, машин и оборудования, теле - и радиоаппаратуры, часов, а также услуги парикмахерских, фотоуслуги, ритуальные услуги.

В 2011 году в районе дополнительно открыто восемь объектов, оказывающих бытовые услуги населению, частной формы собственности. За 6 месяцев 2012 года в районе дополнительно открыто 2 объекта: мастерская по ремонту обуви и объект по оказанию услуг по распиловке древесины в сельской местности.

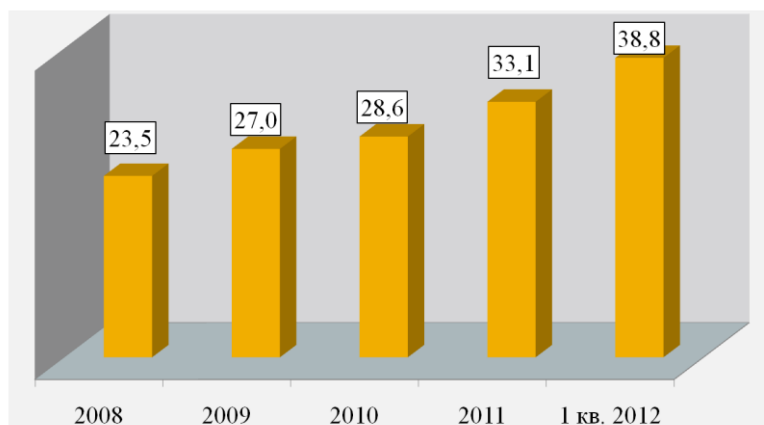
По состоянию на 1 июня 2012 г. в районе бытовые услуги населению оказывают 46 юридических лиц, в том числе 16 организаций малого бизнеса, а также 38 индивидуальных предпринимателей.

На территории района 5 субъектов малого бизнеса реализует 7 инвестиционных проектов по организации новых производств и оказанию услуг на базе переданных в безвозмездное пользование 19 объектов недвижимости районной коммунальной собственности. В результате реализации проектов планируется привлечь в экономику района инвестиций на сумму 15,6 млрд. рублей, создать 78 новых рабочих мест.

Всего в сфере малого бизнеса ежегодно создается две третьих от общего количества новых рабочих мест, создаваемых в районе.

*Управление предпринимательства
Могилевского облисполкома,
отдел экономики райисполкома*

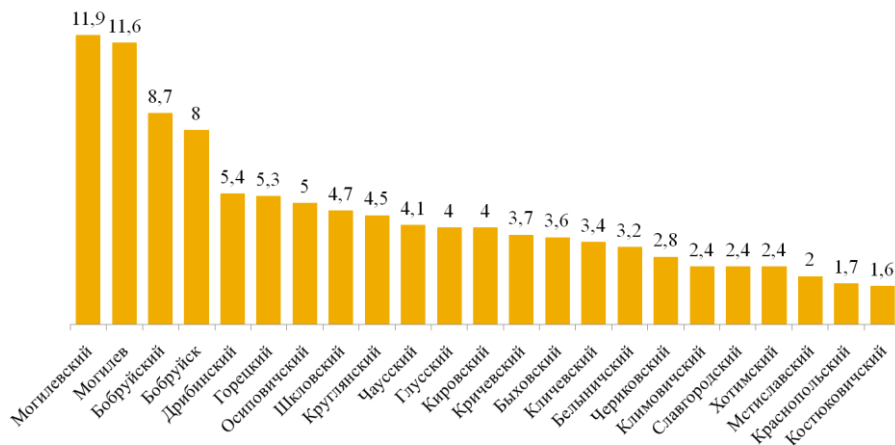
Удельный вес поступлений в бюджет от предпринимательского сектора, %

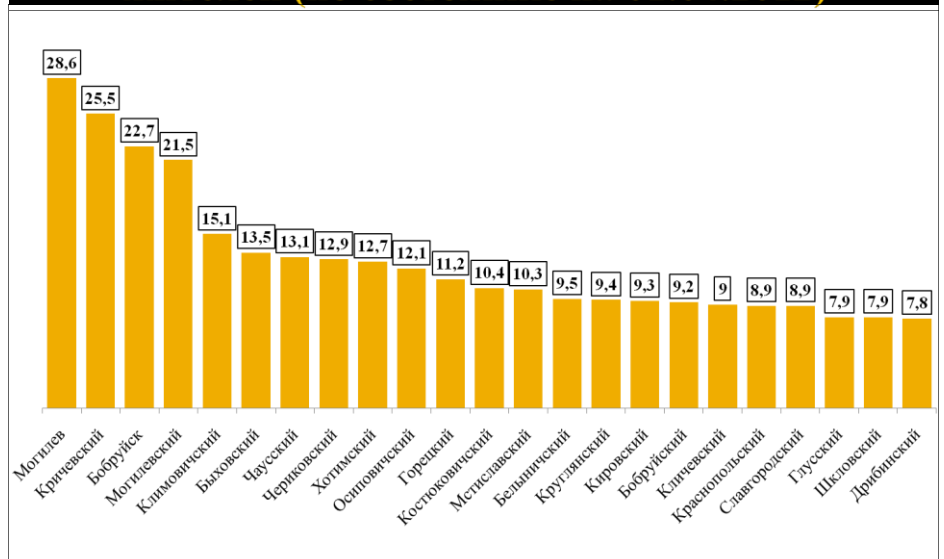
Количество субъектов предпринимательства, ед.

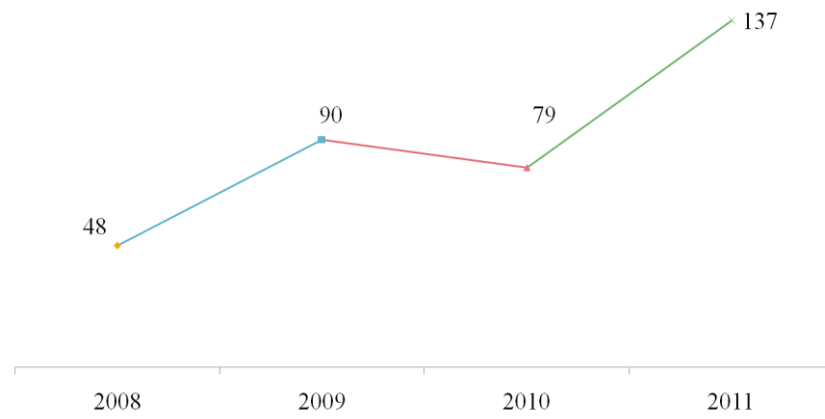
**Количество коммерческих организаций
(включая КФХ) в расчете на одну тысячу
жителей (по состоянию на 01.04.2012), ед.**

**Количество индивидуальных
предпринимателей в расчете на одну тысячу
жителей (по состоянию на 01.04.2012)**

Количество юридических лиц и индивидуальных предпринимателей, применявших Декреты Президента Республики Беларусь от 20.12.2007 № 9 и от 28.01.2010 № 1

Основные новации Декрета Президента Республики Беларусь от 7 мая 2012 г. № 6 «О стимулировании предпринимательской деятельности на территории средних, малых городских поселений, сельской местности»:

Действие льгот распространено не только на коммерческие организации Республики Беларусь, которые находятся на территории средних и малых городских поселений и сельской местности и осуществляют там свою деятельность, но также и на индивидуальных предпринимателей, а также на филиалы и другие обособленные подразделения юридических лиц, расположенные и функционирующие на соответствующей территории;

Установлено, что отчуждение находящихся на территории средних и малых городских поселений и сельской местности и принадлежащих государству капитальных строений (в том числе незавершенных, законсервированных или незаконсервированных) осуществляется без продажи права заключения договора аренды земельного участка, необходимого для обслуживания отчуждаемого имущества, если такой земельный участок предоставляется покупателю имущества в аренду. При этом земельный участок предоставляется в аренду покупателю имущества без проведения аукциона и без взимания платы за право заключения договора аренды. Многолетние насаждения, расположенные на этом земельном участке, отчуждаются ему на безвозмездной основе;

Закреплена норма о том, что при продаже зданий и другого недвижимого имущества, а также его долей покупателю по его письменному заявлению предоставляется рассрочка оплаты сроком до 5 лет с ежемесячной индексацией платежей;

Предоставлена возможность использования льгот неналогового характера организациями и индивидуальными предпринимателями, применяющими упрощенную систему налогообложения, индивидуальными предпринимателями, уплачивающими единый налог, организациями, осуществляющими производство сельскохозяйственной продукции и уплачивающими единый налог для производителей сельскохозяйственной продукции, а также организациями, осуществляющими деятельность по оказанию услуг в сфере агротуризма и уплачивающими соответствующий сбор;

Определены условия использования предусмотренных этим актом льгот организациями и индивидуальными предпринимателями, оказывающими транспортные услуги;

Предусмотрено распространение действия нормы об освобождении от обложения ввозными таможенными пошлинами и налогом на добавленную стоимость товаров, классифицируемых в определенных товарных позициях (перечень их расширен) согласно единой Товарной номенклатуре внешнеэкономической деятельности Таможенного союза, ввозимых на территорию Республики Беларусь в качестве вклада в уставный фонд, на все коммерческие организации Республики Беларусь, которые зарегистрированы на территории средних и малых городских поселений и сельской местности, независимо от вида осуществляемой ими деятельности. Кроме того, учитывая существенное расширение перечня товаров, освобождаемых от обложения ввозными таможенными пошлинами и налогом на добавленную стоимость, в случае ввоза таких товаров в качестве вклада в уставный фонд, срок ограничения вовлечения в торговый оборот данных товаров увеличен с трех до пяти лет;

Определена возможность финансирования из областных бюджетов расходов на строительство инженерной или транспортной инфраструктуры для обслуживания объектов недвижимости, создаваемых на территории средних, малых городских поселений и сельской местности организациями, индивидуальными предпринимателями для организации производства товаров (работ, услуг) собственного производства или их реализации.

Информация о телефонах «горячих линий» по вопросам применения норм Декрета Президента Республики Беларусь от 7 мая 2012г. №6 «О стимулировании предпринимательской деятельности на территории средних, малых городских поселений, сельской местности»

	ф.и.о., должность работника, ответственного за предоставление консультаций	номера телефонов	время работы «горячей линии»
Инспекция Министерства по налогам и сборам по Могилевской области	Богров Александр Евгеньевич, заместитель начальника управления – начальник отдела контроля налогообложения индивидуальных предпринимателей	29 40 21	10.00-12.00 в рабочие дни
	Стремужевский Владимир Владимирович, заместитель начальника управления – начальник отдела прямых налогов	29 40 23	14.00-16.00 в рабочие дни
	Лесковец Светлана Алексеевна, заместитель начальника отдела прямых налогов	29 40 63	10.00-12.00 в рабочие дни
Могилевская таможня	Волкова Людмила Михайловна, начальник отдела таможенных платежей	29 90 85	9.00-13.00 14.00-18.00 в рабочие дни
Фонд «Могилевоблиму щество»	Мякинський Олег Владимирович, директор фонда	31 05 41 22 65 63	8.00-13.00 в рабочие дни
Комитет экономики Могилевского облисполкома	Красовский Виктор Михайлович, заместитель председателя комитета – начальник управления предпринимательства	31 00 65	8.00-10.00 в рабочие дни
	Яшина Ольга Семёновна, заместитель начальника управления предпринимательства	22 69 73	14.00-16.00 в рабочие дни

2. «Нам засталася спадчына...»

Якуб Колас і Янка Купала – сучаснікі, саратнікі, равеснікі; сваімі творамі яны ўзнялі беларускую літаратуру на сусветны ўзровень, выявілі незвычайную сілу і творчую магутнасць беларускага слова.

Якуб Колас і Янка Купала былі выразнікамі нацыянальнай самасвядомасці, народных пачуццяў; яны шырока раскрывалі нацыянальны характар, асаблівасці духоўнага складу і жыцця беларусаў.

Янка Купала – пераважна рамантык, Якуб Колас – рэаліст. Лірыка Янкі Купалы – гэта лірыка прарока, прадказальніка. Лірыка Якуба Коласа – перажыванні рэальнага, звычайнага, канкрэтнага чалавека.

Якуб Колас – адзін з заснавальнікаў беларускай літаратуры і стваральнікаў беларускай літаратурнай мовы. Шматграннасць яго таленту выявілася як у паэзіі, так і ў прозе, публіцыстыцы, у дзіцячай літаратуры. Якуб Колас заклаў асновы беларускага рамана. Ён – настаўнік некалькіх пакаленняў сучасных беларускіх пісьменнікаў.

Купалу мы ведаем як паэта і драматурга, аўтара цудоўных пьес «Паўлінка» і «Раскіданае гняздо». Гэта ўзвышаны і рамантычны паэт. Любоў да Радзімы і ненавісць да яе прыгнятальнікаў гучалі на ўсіх этапах яго творчасці – ад пафасных вершаў «Мужык» і «Там» да шчырай і задушэўнай песні аб будучай перамозе над гітлераўскім фашызмам «Зноў будзем шчасце мець і долю».

Гістарычная заслуга Янкі Купалы і Якуба Коласа заключаецца перш за ўсё ў тым, што яны стварылі сапраўдныя шэдэўры нацыянальнага мастацтва і тым самым узнялі беларускую літаратуру да ўзроўня перадавых літаратур свету, зрабілі яе агульнанароднай з’явай.

Беларуская літаратура – наш гонар, у ёй беларусы найбольш ярка праявілі сябе як нацыя. Купала і Колас заглянулі ў душу беларусаў, паказалі іх характар, выказалі спадзяванні і надзеі, адвечную мару «людзьмі звацца».

Упершыню сустрэліся яны ў жніўні 1912 года пасля пяці гадоў завочнага знаёмства на хутары Смольня, дзе жыў Якуб Колас. Пра гэтую сустрэчу пісьменнікі не раз яшчэ згадаюць, напішуць вершы, артыкулы.

Праз год пісьменнікі пабачыліся зноў. У Вільні, пад час вясельнага падарожжа Якуба Коласа. Пасля чаго лёс разлучыў сяброў на доўгія гады.

Наступная сустрэча адбылася ў Мінску ў 1921. Ім не толькі было аб чым пагаварыць, але і было аб чым памаўчаць.

Пісьменнікі сябравалі сем’ямі. Два паэты былі неразлучнымі: у падарожжах, на сустрэчах з чытачамі, на розных урачыстасцях, на адпачынку.

З парады Купалы Колас зоймецца перакладам твораў Тараса Шаўчэнкі на беларускую мову і крытыкі назаўць іх лепшымі.

Амаль адначасова ім дадуць званні «народных».

Была ў класікаў творчая рэўнасць або творчае спаборніцтва – даследчыкі спрачаюцца да гэтага часу. “Мы з Купалам думалі толькі аб адным – каб народ упэўнена стаяў на нагах. Мы ніколі не поўзалі па строфам адзін аднаго, але заўсёды раіліся”, - гаварыў Колас.

Якуб Колас і Янка Купала нарадзіліся яшчэ ў часы Расійскай імперыі. Іх значэнне для беларускага народа падобна рускаму генію Пушкіна.

Янка Купала.

Сапраўднае імя – Іван Дамінікавіч Луцэвіч. Ён нарадзіўся ў ноч на Купалу (таму і псеўданім – Янка Купала) ў сям’і аб’яднелых шляхцічаў 7 ліпеня 1882 года ў фальварку Вязынка. Пачаў сваю адукацыю ў вандроўнага настаўніка, вучыўся на курсах ў Пецярбургу, у народным універсітэце ў Маскве. Каб жыць, працаваў вандроўным настаўнікам, пісарам, бібліятэкарам і інш.

Вершы пачаў пісаць у 1903 г. на польскай мове. Адзін з самых вядомых – “Мая доля” (1904).

Першы апублікаваны верш – “Мужык” (1905) з 1907 года друкаваўся ў газеце «Наша ніва», дзе быў у 1914 – 1915 гадах быў адказным рэдактарам, а таксама сакратаром часопіса “Вольны сцяг”.

Паэт цесна звязаў сябе з рэвалюцыйна-вызваленчым рухам народных мас: назаўсёды ў сусветную літаратурную скарбніцу ўвайшлі яго творы “Курган”, “Бандароўна”, “Магіла Льва”, п’есы “Паўлінка” і “Раскіданае гняздо”.

Народным паэтам Янка Купала стаў у 1925 годзе, а праз тры гады быў назначаны акадэмікам АН БССР, узнагароджаны ордэнам Леніна.

Дзякуючы Янку Купалу на беларускай мове загучалі творы шматлікіх рускіх пісьменнікаў. Яго пярэ належаць праявічны і паэтычны пераклады “Слова пра паход Ігаравы”, ён яскрава пераклаў творы А.С. Пушкіна, М.Ю. Лермантава, М. Някрасава, А. Кальцова, І. Крылова і інш. У 1937 годзе на вечарыне, прысвечанай 100-годдзю са дня смерці паэта, прачытаў свой пераклад паэмы “Медный всадник”, які лічыцца вяшчыняй яго перакладчыцкага майстэрства. А ў Ленінградзе ў 1937 годзе выступіў з артыкулам “Любімы паэт”, у якім адзначыў: “...мне хацелася б так пісаць, як пісаў любімы мною Пушкін”.

Янка Купала стаў ахвярай сталінскіх рэпрэсій улетку 1930 г. Яго рэгулярна выклікалі ў АДПУ, патрабавалі паказанняў пра “контррэвалюцыйную” арганізацыю “Саюз вызвалення Беларусі”, лідэрам

якой ён нібыта быў. Супрацоўнікі АДПУ не пакідалі Янку Купалу ў спакоі да яго смерці.

Паэт трагічна загінуў у Маскве 28 чэрвеня 1942 года. Ён упаў з дзясятага паверха гасцініцы “Масква” ў лесвічны пралёт.

Калі яго праважалі ў апошні шлях, на папяровай стужцы навокал галавы былі напісаны словы зверша, якія сталі развітальнымі: “Мне сняцца сны аб Беларусі...”

У 1943 г. М. Танк напісаў верш з сімвалічнай назвай “28 чэрвеня”, апублікаваны ў газеце “Савецкая Беларусь” у чэрвені таго ж года, дзе ёсць словы:

Ты вечна будзеш сярод нас,
І непаўторнай тваё імя
Легендай стане у вяках,
Паходняй, што сваім праменнем
Паможа будучыні шлях
Прабіць наступным пакаленням.

А вось словы У. Караткевіча: “гэты чалавек усім створаным вярнуў народу годнасць, годнасць за сваё мінулае, сілу жыць у сённяшнім, мужнасць, каб глядзець у будучыню. Бываюць паэты большага ці меншага генія, больш ці менш моцнага ўплыву на розум і ўяўленне Чалавека, але для нас, беларусаў, ён адзін такі. Ён – Купала. І гэтым усё сказана”.

Якуб Колас.

Спараўднае імя – Канстанцін Міхайлавіч Міцкевіч. Нарадзіўся ён 3 лістапада 1882 г. у засценку Акінчыцы недалёка ад Стоўбцаў у сям’і лясніка.

Адзін з першых вершаў “Вясна” напісаў у 12 гадоў. Нажаль, ён не захаваўся, але Якуб Колас добра запамніў, што напісаў ён свой першы верш пад ураджаннем прыгажосці роднай прыроды і народных песен. За гэты верш бацька даў малому Кастусю сярэбраны рубель – на той час вялікія грошы.

Вучыўся ён у народнай школе, у Нясвіжскай настаўніцкай семінарыі, у Аляксандраўскім ваенным вучылішчы. Будучы студэнтам, Канстанцін Міцкевіч захапляўся творчасцю рускага пісьменніка Якубовіча-Мельшына. Асабліва яму падабаўся верш пра колас. Так, гартаючы кнігу Якубовіча-Мельшына, малады Канстанцін Міцкевіч і назваў сябе Якуб (овіч) Колас.

У 1906 г. у газеце “Наша доля” быў апублікаваны яго верш “Наш родны край”. Асноўнай тэмай яго паэзіі і прозы назаўсёды стала жыццё працоўнага сялянства.

Працаваў настаўнікам, школьным інспектарам. У савецкі час радаваўся, калі адкрыліся першы Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт, Беларускі дзяржаўны тэатр, Беларуская дзяржаўная бібліятэка, Акадэмія навук БССР, віцэ-прэзідэнтам якой ён быў з часу яе заснавання у 1929 г. па 1956 г.

У 1926 г. стаў народным паэтам Беларусі. Яму было ў той час сорок чатыры гады, дваццаць з якіх ён аддаў літаратурнай працы. Вельмі ўражвае аб'ём зробленага ім да сярэдзіны 20-х гадоў ва ўсіх жанрах літаратуры, асабліва ў паэзіі і прозе. Гэта такія кнігі, як зборнікі паэзіі «Песні жалбы» (1910) і «Водгулле» (1922), зборнікі прозы «Апавяданні» (1912), «Родныя з'явы» (1914) «Крок за крокам» (1925), «На рубяжы» (1925), «У ціхай вадзе» (1925), «Казкі жыцця» (1926), аповесці «У палескай глушы» (1923, першая частка трылогіі «На ростанях»), «На прасторах жыцця» (1926), такія стварэнні нацыянальнага паэтычнага генія ў буйных формах, як «Новая зямля» (1923) і «Сымон-музыка» (1925). Так, усё гэта, што стала адразу ж па абнародаванні нацыянальнай мастацкай класікай, да 20-гадовага юбілею творчага шляху Коласа было ўжо набыткам самых шырокіх працоўных мас Беларусі, карысталася, разам з творчасцю Янкі Купалы, усенароднай вядомасцю, папулярнасцю і любоўю.

Цяжка назваць у беларускай літаратуры іншы твор, дзе б так памастацку пераканаўча было паказана ўменне беларускага селяніна працаваць, высокае майстэрства яго працы, як гэта зроблена Коласам у паэме «Новая зямля». Вучоныя-літаратуразнаўцы не без падстаў называюць «Новую зямлю» першым беларускім раманам. Тое, што «Новая зямля» наш сапраўдны нацыянальны эпас, гэта несумненна. Ён створаны не калектыўным геніем, як у многіх іншых народаў, а працай аднаго вялікага паэта, і створаны ў іншы гістарычны час — у эпоху росквіту рэалізму ў літаратуры і мастацтве, таму і ўяўляе сабой тварэнне ў вышэйшай ступені арыгінальнае і вельмі своеасаблівае. Можна сказаць, што і ў сусветнай паэзіі ХХ стагоддзя гэта з'ява ўнікальная. Паэма-песня пра годнасць, розум і талент простага чалавека працы; пра цудоўную, адвечную любоў хлебараба да зямлі і да ўсяго жывога на ёй; мару пра свабоду і шчасце... У цэлым жа - вялікая кніга пра жыццё народа.

За цыкл патрыятычных вершаў перыяду Вялікай Айчынай вайны і паэму «Хата рыбака» ён быў узнагароджаны Дзяржаўнай прэміяй СССР.

Як вялікае агульнанароднае гора была ўспрынята смерць Якуба Коласа. Ён памёр 13 жніўня 1956 г. Было жніво... Смерць зрэзала гэты найдаражэйшы Колас роднай зямлі.

“Кнігі Коласа нам і калыскай і школай былі”, - гэтыя словы з верша Пімена Панчанкі паўтараюць і будуць паўтараць з цеплынёй і ўдзячнасцю новыя пакаленні.

Блізкія па сваіх поглядах і ідэалах, Купала і Колас былі вельмі рознымі па творчай манеры: у кожнага свой голас, стыль, свой непаўторны жыццёвы шлях, чалавечы характар, духоўны свет.

Але:

Без Коласа ў Купалы менш красы,
А без Купалы пабяднее Колас

Мікола Маляўка

Купала і Колас. Адны лічылі іх дзвюма паловамі адной творчай луны, другія – адной душой, якая жыве ў дзвюх целах, а трэція – лёдам і полымем беларускай літаратуры. Яны пазнаёміліся завочна ў 1907 годзе, калі Колас працаваў у рэдакцыі газеты “Наша Ніва”. І першыя вершы Купалы рэдагаваў менавіта Колас. Яны прыйшлі за подпісам “Янук Купала”.

Заўсёды беларускаму народу будзе патрэбна багатая і таленавітая спадчына Якуба Коласа і Янкі Купалы. Яны ганарыліся сваёй прыналежнасцю да беларускай нацыі і адначасова з вялікай павагай адносіліся да іншых народаў.

Беларусы – народ, якому засталася спадчына: родная зямля, родная мова, творчасць вялікіх песняроў, дзе ўсё паяднана – і памяць, і ўдзячнасць, і захапленне, і вера...

Бібліятэкі Асіповіцкай цэнтралізаванай сістэмы актыўна ўключыліся ў работу па папулярызацыі творчасці знакамітых пісьменнікаў Беларусі.

Карыстальнікі бібліятэк ужо змаглі азнаёміцца з кніжнымі выставамі, літаратурна – мастацкімі экспазіцыямі. “На кожнай сцяжынцы іх песня і голас...” - агляд-прэзентацыя кніжна-ілюстрацыйнай экспазіцыі пад такой назвай адбылася ў цэнтральнай раённай бібліятэцы. Яна прысвечана 130-годдзю з дня нараджэння класікаў беларускай літаратуры Янкі Купалы і Якуба Коласа. Арганізатары выставы ставілі сваёй мэтай прадставіць творчую спадчыну беларускіх песняроў праз максімальна поўны рэпертуар выданняў розных гадоў з фондаў Асіповіцкіх бібліятэк.

Матэрыялы экспазіцыі згрупаваны ў раздзелы. Творы Я. Купалы, літаратуразнаўчыя працы аб ім змешчаны ў раздзеле “Несмяротная душа Беларусі”. Раздзел “Летапісец лёсу народа” прысвечаны Я. Коласу.

Творчасць беларускіх песняроў заслужыла сусветнае прызнанне — пра гэта сведчаць шматлікія пераклады іх твораў на замежныя мовы, адлюстраваныя ў раздзеле “Я. Купала і Я. Колас на мовах народаў свету”. Раздзел выставы “Янка Купала і Якуб Колас у творчасці пісьменнікаў

Магілёўшчыны" знаёміць з паэтычнымі і літаратуразнаўчымі працамі нашых землякоў, прысвечанымі беларускім паэтам.

У гарадской бібліятэцы № 1 прадстаўлена выстава графічных работ народных мастакоў Беларусі Г. Г. Паплаўскага і А. М. Кашкурэвіча пад назвай "Знакавыя постаці Беларусі" прысвечаная 130-годдзю з дня нараджэння Янкі Купалы і Якуба Коласа.

На выставе экспануюцца работы да наступных твораў і выданняў: Янкі Купалы: "Адвечная песня", "Паўлінка", "Над ракой Арэсай", "Яна і Я"; Якуба Коласа: "Сымон-музыка", "Новая зямля", "Выбранае".

Выстава "Крыніцы натхнення: Купала, Колас, мастацтва..." з цыкла "У вянок песнярам" да 130-годдзя Янкі Купалы і Якуба Коласа, размешчана ў гарадской дзіцячай бібліятэцы.

Сёння нават цяжка пералічыць усе работы, створаныя прадстаўнікамі розных відаў мастацтва, прысвечаныя класікам ці створаныя па іх творах. Спадчына вялікіх паэтаў заўсёды натхняла творцаў, кожнае пакаленне па-свойму нанова адкрывае для сябе Купалу і Коласа.

На выставе – матэрыялы пра вобразы паэтаў у творчасці мастакоў, пра тэатральныя пастаноўкі, фільмы, песні, створаныя па творах класікаў ці прысвечаныя ім.

Якуб Колас і Янка Купала нарадзіліся яшчэ ў часы Расійскай імперыі. Іх значэнне для беларускага народа падобна рускаму генію Пушкіна. У час творчага круіза, прысвечаннага Году кнігі ў Рэспубліцы Беларусь "Через книгу – к согласию народов" пісьменнікаў Варонежскай вобласці ў бібліятэкі Асіповіцкага раёна ішла размова аб святкаванні 130-годдзя народных пісьменнікаў ў Расіі. Бібліятэкі Варонежскай вобласці падрыхтавалі таксама выставы, якія знаёмяць з творчасцю Купалы і Коласа ў кантэксце рускай і сусветнай літаратуры, адлюстроўваюць геаграфію сустрэч і сяброўства народных паэтаў Беларусі з рускімі пісьменнікамі. Рознапланавыя кніжныя экспазіцыі даюць магчымасць прайсці шляхамі двух песняроў па рускай зямлі.

Аснову літаратурна-дакументальнай часткі выстаў складаюць пераклады твораў Купалы рускімі літаратарамі, перапіска класікаў беларускай літаратуры з сябрамі і калегамі.

Асобная частка экспазіцый прысвечана тэме "Беларускія песняры і Аляксандр Пушкін", дамінантай якой з'яўляецца пераклад Купалы знакамітай паэмы "Медны всаднік", зроблены да 100-годдзя з дня смерці паэта.

Супрацоўнікаў і карыстальнікаў Асіповіцкіх бібліятэк вельмі кранулі цёплыя, добрыя адносіны пісьменнікаў Варонежскай зямлі да нашых песняроў.

6 ліпеня ў Лапіцкай сельскай бібліятэцы прайшло літаратурнае свята "Прыміце паклон ад нас, песняры". Напярэдадні імпрэзы 130 - летняга юбілею Янкі Купалы, бібліятэка сабрала прыхільнікаў творчасці беларускага класіка. Бібліятэку ўпрыгожыла кніжная выстава ў нацыянальным беларускім стылі "Ён і сёння з намі, наш Купала". Удзельнікі мерапрыемства акунуліся ў атмасферу купалаўскай лірыкі, адчулі прыгажосць роднай беларускай мовы. Вучні яшчэ раз "пагарталі" старонкі жыцця і мастацкай біяграфіі нашых песняроў: узгадалі і маленства Яся і Якуба, пранікліся і перажываннямі юнакоў у такім жа ўзросце як і самі, прайшліся па сталых старонках біяграфіі. Цікавай нечаканасцю для вучняў у жыццёпісанні Купалы стаў той факт, што вялікага песняра хавалі ў адзін дзень з маці. Не абмінулі вядучыя і цікавых звестак і фактаў пра каханых жанчын Коласа і Купалы. На мерапрыемстве прагучала шмат мілагучных вершаў, якія належаць пяру беларускіх песняроў, таксама была прапанавана віктарына па жыццю і творчасці пісьменнікаў. У адказах на пытанні вучні праявілі высокую эрудыраванасць і трывалыя веды.

Багатым на разнастайныя цікавыя мерапрыемствы выдалася 7 ліпеня. Так, у гэты дзень для карыстальнікаў цэнтральнай раённай бібліятэкі прагучала паэтычная праграма «Душой я вольны чалавек», Жорнаўская сельская бібліятэка разам з Домам культуры правяла літаратурную вечарыну "І не змоўкнуць ніколі Купалавы словы".

Для вучняў малодшага школьнага ўзросту гарадской дзіцячай бібліятэкай была праведзена паэтычная хвіліна "Пра дзяцей і для дзяцей". Чытачоў панаёмілі з цікавымі фактамі з біяграфіі Я.Купалы і Я.Коласа, зачыталі некалькі вершаў з лірыкі для дзяцей гэтых паэтаў. Некаторыя дзяўчынкі выказалі жаданне прачытаць на памяць дзіцячыя вершы Коласа і Купалы, вывучанныя да іх юбілею.

Гарадская бібліятэка № 2 правяла літаратурна-музычную замалёўку "Песняры беларускай зямлі", прысвечаную 130 - годдзю з дня нараджэння Янкі Купалы і Якуба Коласа.

Зала была аздоблена партрэтамі паэтаў і цытатамі аб іх біяграфіі і творчасці. Супрацоўнікі бібліятэкі расказалі пра жыццё і творчасць Купалы і Коласа – паэтаў, праз творы якіх беларускі народ раскажаў свету пра сваё жыццё, звычаі, гісторыю, прыроду, прад'явіў свету неабвержанае мастацка-паэтычнае сведчанне свайго існавання на зямлі. Прагучалі іх вершы "Мая навука", "Гэта крык, што жыве Беларусь", "Мужык", "Мая малітва", "Наш родны край" і іншыя.

У музычнай частцы прагучалі самыя лірычныя вершы, пакладзеныя на музыку: "Спадчына" Я.Купалы і "Мой родны кут" Я.Коласа, у запісу ансамбля "Песняры".

Работа ў гэтым накірунку працягваецца. На бібліятэчнай пляцоўкі “Чытай – горад” у дзень святкавання 140 – годдзя горада будзе разгорнута цікавая выстава “Шчаслівая тая нацыя, што мае такіх сыноў”, пройдуць віктарыны, літаратурныя гульні “Янка Купала: старонкі біяграфіі і творчасці”, конкурс чытальнікаў “З Купалам і Коласам – у сэрцы”.

У кастрычніку запросім чытачоў на Дзень пісьменніка “Як песня народа – неўміручы наш Колас!”, паэтычныя чытанні “Вобразы мілыя роднага краю”, свята кнігі “Не змоўкне голас песняроў” музычную імпрэзу “Песні Коласа нас навучылі радзіму любіць”, цыкл выстаў пад агульнай назвай «Дум уладар – мудры, зямны, незабыўны».

*Упраўленне ідэалагічнай работы
Магілёўскага аблвыканкама,
Магілёўская цэнтральная гарадская
бібліятэка імя К.Маркса, аддзел
культуры райвыканкама*